

PODvodNI ATLAS SLOVENIJE. POPISNI LIST ŠT. 70

Ime lokacije	Zarog, tolmuni reke Idrije pod zaselkom Pušno		
Tip	REKA		
Zahtevnost	P2 opomba: preprosti plitvi potopi, a zahteven pristop v odročne tolmune.		
Nočni potop	NE		
Zemljevid / skica			
Zemljepisna lega	Gauss-Krueger (GIS)	Y=5396490m	X=5112814m
	WGS84 (GPS)	$\varphi=46^{\circ}09'05.69''=46.15158^{\circ}N$	$\lambda=13^{\circ}39'18.53''=13.65515^{\circ}E$
Fotografije			

Opis kraja	<p>Reka Idrija izvira pod Kolovratom. V gornjem toku teče po ozki dolini in določa državno mejo med Slovenijo in Italijo povsem enako kot nekoč med Avstrijskim cesarstvom in Beneško republiko. Pri naselju Golo Brdo reka Idrija zavije v Furlansko ravnino v Italijo, kjer jo imenujejo Iudrio. Idrija oziroma Iudrio se sredi ravnine izlije v Nadižo (Natisone), ki se nato združi s hudournikom Terom (Torre) in vsi skupaj nazadnje končajo v Sočo (Isonzo).</p> <p>Reka Idrija je kljub podobnemu imenu z Idrijco povsem drug vodotok. Tolmuni na satelitskih posnetkih niti večini letalskih posnetkov niso vidni, ker Sonce do njih posije le ob določeni uri dneva.</p> <p>Reka Idrija je v gornjem toku razmeroma majhen vodotok, ki večinoma ni primeren za potapljanje. Za kovanje in potapljanje so primerni edino večji tolmuhi. Nekaj večjih tolmunov je v enem najbolj odročnih predelov Slovenije pod zaselkom Pušno (Kambreško), v okolici izumirajočih vasi Rog, Zarog in Kosi. Za tolmuhe vedo le redki domačini in prav to omogoča bujno življenje v njih. Poleg različnih vrst rib najdemo tu zelo številne potočne rake.</p>
Kako pridemo do izhodiščne točke	<p>Regionalno cesto Nova Gorica - Most na Soči zapustimo v Ročinju. Od tu imamo slabih 5km ozke asfaltirane ceste navzgor do zaselka Kambreško. V Kambreškem zavijemo na ozko makadamsko pot za Rog in Podravno, ki se spušča v dolino Idrije na zahod. Kmalu sledi ozekek, ampak večinoma asfaltiran odcep za zaselek Rog.</p> <p>Od zaselka Rog pot ni več prevozna z osebnim avtomobilom. Nadaljujemo peš položno navzdol po kolovozu proti izumrlemu zaselku Zarog in od tam še naprej navzdol v dolino Idrije. Pri tem se spustimo za približno 150m. Čez tričetrt ure pešačenja pridemo do gornjega večjega tolmana s slapom globine okoli 3.9m. Ob tolmanu so ostanki zidov nekdanjega mlina.</p> <p>Od gornjega tolmana se odpravimo po levem bregu Idrije po nekdanji "graničarski" stezi do manjšega srednjega tolmana globine 2.7m, ki naj bi ga dosegli v četrte ure. Pot nadaljujemo po levem bregu in čez nadaljnje četrte ure dosežemo še spodnji tolmun globine 3.6m s slapom in dobro ohranjeno razvalino mlina.</p>
Parkirni prostor	Parkiramo na križišču v Rogu pod edino še živečo kmetijo.
Pristop k vodi	V neopren se oblečemo pri gornjem tolmanu oziroma pri prvem tolmanu, kjer se začnemo potapljati. Kratke poti med posameznimi tolmuhi lahko prehodimo v (lažji) potapljaški opremi.
Opis potopa	<p>Vsi tolmuhi Idrije pri Zarogu so tako majhni, da jih lahko v celoti preplavamo na dah. Potapljaško opremo ter veliko mero potrpljenja potrebujemo, če si želimo natančno ogledati življenje v obeh tolmuhih. Povsem jasno moramo pri potopu paziti, da ne prestrašimo živali niti ne dvignemo usedlin.</p> <p>Za oba večja tolmana računamo trajanje potopa vsaj četrte ure za vsak tolmun. Seveda potrebujemo po pol ure za tolmun, če si želimo natančno ogledati in slikati življenje v njem. Natančnejši ogled si seveda zasluži tudi manjši tolmun med njima, vsaj 10 minut.</p>
Dodatna oprema	<p>Plitvemu potopu v omejenem prostoru je smiselno prirediti našo opremo. Kompenzatorja plovnosti v takšnem okolju zagotovo ne potrebujemo, saj nas samo ovira pri premikanju. Povsem zadošča manjša 5l jeklenka na preprostem nahrbtniku. Če le moremo, si priskrbimo stari enostopenjski dvocevni regulator (Mistral ipd), saj izhod manjših mehurčkov za našo glavo proizvaja bistveno manj hrupa, torej manj plaši ribe.</p> <p>Mala podvodna svetilka pride prav za temne kotičke in luknje, kjer se skrivajo živali.</p>
Ugodne razmere	Ob nizkem vodostaju reke Idrije.
Globina vode	Do 4m v obeh velikih tolmuhih, odvisno od količine pada.
Temperatura vode	Poleti okoli 20°C. V hudi zimi reka Idrija lahko zamrzne.
Vidljivost v vodi	Odlična opomba: kristalno čisto vodo si zapacamo sami potapljači z dvigovanjem usedline!
Tok	Ga ni opomba: ob nizkem vodostaju pretok ni zaznaven.
Vegetacija	Zelo redke vodne rastline. Bujno poraščeni bregovi.

Opažene živali

V vsakem od obeh večjih tolmunov kraljuje po ena res velika in lepo rejena postrv. Manjše postrvi najdemo v vseh tolmunih, tudi manjših. Potočni raki se skrivajo v luknjah pod skalami, sicer se pogumno postavijo v bran.

Oblika, sestav dna	Tolmuni delno zasuti s prodrom in listjem, sicer skalnate stene.	
		
Posebnosti	V razmeroma majhnih tolmunih je prostora za največ en par potapljačev!	
Lokalni potapljaški klub / kompresor	Lokalnega društva ni, najbližji je DPD Tolmin: Društvo za podvodne dejavnosti TOLMIN, SELA PRI VOLČAH 36, 5220 TOLMIN	
Kontaktna oseba	Dušan Petrevčič, 041 424 830, 05 3051 145, dusan.petrevcic@siol.net	
Gostinska ponudba	GOSTILNA PRI GROZDU, Ročinj 4, Ročinj, 5215 Ročinj Planinski dom pod Ježo, Miro Strosar, 041 629 721, miro.strosar@gmail.com	
Prenočišča	Avtokamp Korada, Kidričeva ulica 10/b, 5216 Kanal ob Soči, 041 692 201 Planinski dom pod Ježo, Miro Strosar, 041 629 721, miro.strosar@gmail.com	
Turizem, vredno ogleda	Lukčeva hiša, etnološki spomenik na Kambreškem. 29m visok slap Savinka ob cesti iz Ročinja na Kambreško. Ostanki prve svetovne vojne v bližnji in daljni okolici. Romarsko svetišče Marijino Celje nad Ligom.	
Slovenska Potapljaška Tranzverzala	Lokacija je predlagana za vpis v SPT.	
Možna lokacija za žig SPT	Na razvalini mlina ob spodnjem tolmunu.	
STATUS SPT	TOČKA še ni opremljena z žigom SPT- SLOVENSKA POTAPLJAŠKA TRANZVERZALA	
Podatke je izpolnil	22.08.2012	Matjaž Vidmar, vidmar.matjaz@gmail.com